

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DOLNÉ PLACHTINCE

vypracovaná podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Júl 2018

Obsah

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	3
I.	Základné údaje o obstarávateľovi	3
II.	Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	3
B.	ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	5
I.	Údaje o vstupoch	5
II.	Údaje o výstupoch	13
C.	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	17
I.	Vymedzenie hraníc dotknutého územia	17
II.	Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	17
III.	Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	33
IV.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	38
V.	Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	41
VI.	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	46
VII.	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	46
VIII.	Všeobecne záverečné zhrnutie	47
IX.	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis	48
X.	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	49
XI.	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	49

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie a základné údaje

Obec Dolné Plachtince

Web: www.dolneplachtince.sk

IČO: 00 319 309

DIČ: 2021243136

Sídlo: Dolné Plachtince č. 95, 991 24 Dolné Plachtince

2. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Bc. Cyril Bartók, starosta obce

Oblasť úrad Dolné Plachtince

991 24 Dolné Plachtince

Kontakt: 047/48 30 093, starosta@dolneplachtince.sk

Spracovateľ územného plánu:

Hlavný riešiteľ: doc. Ing. Jaroslav Coplák, PhD.

Urbanizmus a celková koncepcia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD. autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Mária Dobošová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

Kontakt: www.ecocity.szm.sk/upn

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš

Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@slovanet.sk

č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Dolné Plachtince

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Banskobystrický kraj

Okres: Veľký Krtíš

Obec: Dolné Plachtince

Katastrálne územie: Dolné Plachtince

3. Dotknuté obce

Stredné Plachtince

Modrý Kameň

Veľký Krtíš
Malý Krtíš
Obeckov
Dolné Príbelce

4. Dotknuté orgány

Banskobystrický samosprávny kraj
Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor výstavby a bytovej politiky
Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor opravných prostriedkov
Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor starostlivosti o životné prostredie
Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
Ministerstvo dopravy a výstavby SR
Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor geologického práva a zmluvných vzťahov, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
Okresný úrad Veľký Krtíš, odbor starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Veľký Krtíš, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
Okresný úrad Veľký Krtíš, pozemkový a lesný odbor
Okresný úrad Veľký Krtíš, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru vo Veľkom Krtíši
Národná diaľničná spoločnosť, Bratislava
Slovenská správa ciest, GR, Miletičova 19, 826 19 Bratislava
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta č. 5, Banská Bystrica
Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., Partizánska cesta č.5, Banská Bystrica 2
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Bystrica
SSE a.s. Žilina, Nám. Republiky č.5, Žilina
Stredoslovenská energetická a prenosová sústava, a.s. Miletičova 5, Bratislava
ŠOP SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy, Kammerhofská 26, Banská Štiavnica
Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo Veľkom Krtíši
SPP – distribúcia, a.s., Mlynské Nivy č. 44/a, 825 19 Bratislava
Transpetrol a.s. Bratislava, prevádzkový úsek Šahy, 936 01

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Dolné Plachtince

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Územný plán obce Dolné Plachtince rieši výhradne katastrálne územie obce Dolné Plachtince a nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

Vstupmi pre vypracovanie ÚPN obce Dolné Plachtince sú všetky informácie a podklady o súčasnom stave v území, ktoré boli získané počas prípravných prác a etáp Prieskumy a rozboru a Zadanie. Ďalej sú to príslušné ustanovenia právnych predpisov v oblasti územného plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Dôležitými vstupmi je aj nadradená územnoplánovacia dokumentácia, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení aktuálnych Zmien a doplnkov (*Zmeny a doplnky 2014*), ktoré Návrh ÚPN obce Dolné Plachtince v plnom rozsahu rešpektuje – viď *kapitola 2.2 Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí ÚPN regiónu*. Okrem toho Návrh ÚPN obce Dolné Plachtince vychádza aj z iných strategických dokumentov rôznej úrovne, ktoré majú väzbu na rozvoj obce Dolné Plachtince (KURS, Program rozvoja obce Dolné Plachtince, RIÚS BBSK, odvetvové koncepcie a pod.).

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v Zadaní a sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v Zadaní (schválené OcZ v Dolných Plachtinciach uznesením č.2/2018, bod C zo dňa 24. 1. 2016).

1. Pôda

Poľnohospodárska pôda má na celkovej výmere katastrálneho územia dominantný podiel 69,6%. Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Dolné Plachtince sú zaradené podľa BPEJ do 5. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov. Na poľnohospodárskej pôde sú vybudované hydromelioračné zariadenia typu odvodnení. Žiadne zásahy do hydromelioračných zariadení sa nenavrhu.

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí, ktoré obklopuje zo všetkých strán. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Podľa druhu pozemku ide pri navrhovaných záberoch zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách a na trvalých trávnych porastoch. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, zvyškové plochy a prieluky v zastavanom území obce. Do zastavaného územia spadajú rozvojové plochy č. 1, 7, 8, 9, 10, 11 a všetky prieluky. Ostatné rozvojové plochy (č. 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13) sú lokalizované mimo zastavaného územia obce. Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Pre účely verejnoprospešných stavieb sú rezervované rozvojové plochy č. 10 (športové ihrisko), 11 (zberný dvor), č. 12 (ČOV). Podľa stavu KN sa na nepoľnohospodárskej pôde nachádza celá rozvojová plocha č. 13, nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy.

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vo výhľadovej etape sa uvažuje s výstavbou rýchlostnej cesty R7, ktorej trasa ešte nie je stabilizovaná a nie je preto zahrnutá do bilancie záberov poľnohospodárskej pôdy.

Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“. Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky. Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy a jedná sa o trvalé zábery. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Tabuľka: Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpokladaná výmera PP				Uživ.	Vybud.	Čas.	Iná
Lok.	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho			PP	hydrom	etapa	inform.
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO		zariad.	realiz.	
1	Dolné Plachtince	bývanie	1,9440	1,8125	0549003/5.	1,8125	1,8125	FO	--	I.	v ZÚO
2	Dolné Plachtince	bývanie	1,3490	1,3490	0549003/5. 0406002/5.	1,1601 0,1889	0	FO	--	I.	
3	Dolné Plachtince	bývanie	0,8109	0,8109	0549003/5.	0,8109	0	FO	--	II.	
4	Dolné Plachtince	bývanie (BD)	0,5426	0,5426	0406002/5.	0,5426	0	FO	--	II.	
5	Dolné Plachtince	bývanie	4,8110	4,8110	0549403/6.	4,8110	0	FO	--	I.	
6	Dolné Plachtince	bývanie	0,7759	0,7759	0549403/6.	0,7759	0	FO	--	I.	
7	Dolné Plachtince	bývanie	1,9820	1,9820	0406002/5. 0549403/6. 0565442/6.	0,2585 1,4862 0,2373	1,4784	FO	--	II.	časť v ZÚO
8	Dolné Plachtince	bývanie	0,6854	0,6854	0406002/5.	0,6854	0,6854	FO	--	I.	v ZÚO
9	Dolné Plachtince	bývanie	1,1170	1,1170	0549003/5.	1,1170	1,1170	FO	--	II.	v ZÚO
10	Dolné Plachtince	šport	0,6816	0,6816	0549003/5. 0406002/5.	0,3866 0,2950	0,3866 0,2950	FO	--	II.	v ZÚO, VPS
11	Dolné Plachtince	zberný dvor	0,0955	0,0955	0406002/5.	0,0955	0,0955	FO	--	I.	v ZÚO, VPS
12	Dolné	ČOV	0,1470	0,1470	0406002/5.	0,1470	0	FO	--	II.	VPS

Číslo	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpokladaná výmera PP				Uživ.	Vybud.	Čas.	Iná
Lok.	územie	využitie	lokalita	spolu	Z toho			PP	hydrom	etapa	inform.
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO		zariad.	realiz.	
	Plachtince										
prie-luky	Dolné Plachtince	bývanie	1,0227	1,0227	0406002/5. 0549003/5.	0,9628 0,0599	0,9628 0,0599	FO	--	I.	v ZÚO
Spolu				15,8331							

Vysvetlivky: VPS – verejnoprospešná stavba; ZÚO – zastavané územie obce, súhlas - udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy

2. Voda

Zásobovanie pitnou vodou

V obci Dolné Plachtince je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaná väčšina domácností. Zdroje vody pre verejný vodovod sú mimo riešeného územia, v k.ú. Horné Plachtince. Vodojem (s objemom 250 m³, dno 240 m n.m., max. 244 m n.m.) je situovaný v lokalite Háj. Na trase prírodného potrubia smerom na Príbelce je čerpacia stanica (26 l/s). Potrubia sú vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond a občiansku vybavenosť. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií. Súčasný počet obyvateľov je 629. Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2035) je 775.

Tabuľka: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	34 711	42 978
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	1,101	1,363
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	2,201	2,726
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	3,963	4,906

Návrh zásobovania pitnou vodou

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete do rozvojových plôch č. 1, 4, 5, 7, 8, 9, 13. Ostatné rozvojové plochy pre bývanie je možné napojiť na existujúce rozvodné potrubia. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti, vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch šachtách osadených na verejne prístupnom priestranstve. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Odkanalizovanie obce

V obci Dolné Plachtince nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby sa zhromažďujú do žump a sú likvidované individuálne vlastníckmi jednotlivých nehnuteľností. Len pre bytové domy je vybudovaná malá ČOV s kapacitou 70 E.O.

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Dolné Plachtince sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrinou

Obec Dolné Plachtince je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE – Distribúcia, a. s. Kmeňové vonkajšie vedenie VN 22 kV vychádza z transformovne 110/22 kV vo Veľkom Krtíši a vedie južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince.

Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k siedmim transformačným staniciam, z toho tri slúžia pre výrobné areály a štyri pre obytné územie. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám.

V riešenom území sú v rôznych lokalitách tri fotovoltaičné elektrárne.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre prevádzkový objekt zberného dvora, ČOV, nového športového areálu je spotreba elektrickej energie určená na základe odhadu. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 362 kW.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Pre rozvojové plochy č. 5, 6, 7 navrhujeme novú transformačnú stanicu s výkonom transformátora 250 kV. V grafickej časti má označenie TS-A. Ďalšia transformačná stanica TS-B s výkonom 100 kVA bude slúžiť pre potreby navrhovanej čistiarne odpadových vôd. Ostatné rozvojové plochy budú zásobované z existujúcich transformačných staníc, s využitím ich kapacitnej rezervy. Len v prípade transformačnej stanice pre rozvojové plochy č. 1, 2, 10 bude naplnenie ich kapacity vyžadovať zvýšenie výkonu transformátora na 630 kVA.

Existujúci koridor elektrických vedení VN 22 kV kolide s navrhovanou zástavbou v rozvojových plochách č. 5 a 6. Navrhuje sa preto jeho preložka do novej trasy. Ostatné elektrické vedenia je potrebné rešpektovať, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. a príslušné normy STN.

Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce sa nachádza plynovodná distribučná sieť, ktorú prevádzkuje SPP – distribúcia, a.s. Riešeným územím prechádzajú vysokotlakové plynovody PL Malý Krtíš – Obeckov – Nenince (DN 700 PN 63), PL Veľký Krtíš – Kamenné Kosihy (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš – PP Sklabiná (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš (DN 80 PN 63).

Primárnym zdrojom zemného plynu pre obec Dolné Plachtince je regulačná stanica RS 1 200 o výkone 1 200 m³/h. V jej blízkosti sa nachádza aj ďalšia regulačná stanica RS Veľký Krtíš II 10 000, ktorá sa využíva na zásobovanie odberateľov v meste Veľký Krtíš. Regulačné stanice sa nachádzajú východne od obce. K regulačným staniciam sú privedené VTL prípojky DN 80 PN 63.

Distribučná sieť v obci je strednotlaková s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Od regulačnej stanice do obce Stredné Plachtince je vedený strednotlakový prepojovací plynovod D110.

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Potreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je 266 750 m³/rok.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje len v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou. Potrubia navrhovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne pod komunikáciami, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Približné trasovanie navrhovaných STL plynovodov je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Skrinky s meračmi spotreby plynu budú osadené v oplotení každého odberateľa. Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových plochách si vyžiada následné investície do existujúcich plynovodov alebo regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. Ochranné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiteľu potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

Ostatné energetické siete

Riešeným územím prechádza potrubie ropovodu DN 500, DN 700 (spolu s optickým káblom a katódovou ochranou). Je vedené paralelne s vysokotlakovým plynovodom DN700 PN63.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Dolné Plachtince výhodnú polohu. Leží na hlavnom dopravnom ťahu, ktorý reprezentuje cesta I. triedy č. I/75 Sládkovičovo – Nové Zámky – Veľký Krtíš - Lučenec. Cesta zabezpečuje spojenie s významnými centrami južného a juhozápadného Slovenska. Paralelne s touto cestou sa plánuje rýchlostná cesta R7 (úsek Čaka – Veľký Krtíš). Trasa rýchlostnej cesty má viesť južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince. Vzhľadom k neukončenému procesu EIA do riešeného územia zasahujú trasy variantov A, B, C.

Cesta I. triedy č. I/75 je v riešenom území upravená v nevyhovujúcej kategórii C 7,5/70. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo jej dopravné zaťaženie v úseku Dolné Plachtince – Veľký Krtíš 4 239 voz./24 hod. Z tohto objemu predstavuje nákladná doprava 11,8%. Oproti údajom zo sčítania dopravy v roku 2000 sa výrazne zvýšila z úrovne 2 839 voz./24 hod. Napriek tomu, že cesta vedie stredom zastavaného územia obce, z hľadiska intenzity dopravy zatiaľ nepredstavuje nadmernú záťaž.

V zastavanom území obce Dolné Plachtince sa na cestu I/75 napájajú dve cesty III. triedy č. III/2 601 Dolné Plachtince – Obeckov – Sklabiná a č. III/2 583 Dolné Plachtince – Horné Plachtince. Cesty III. triedy majú v riešenom území nevyhovujúce šírkové usporiadanie. Navrhuje sa prioritná rekonštrukcia cesty I. triedy a ciest III. triedy a z tohto dôvodu sú zaradené aj medzi verejnoprospešné stavby. Cesty III. triedy neboli zaradené do sčítania dopravy. Intenzita dopravy je nízka a tvorí ju výlučne cieľová doprava.

Potrebné je rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 14(13,5)/60 a vo funkčnej triede B1 a v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia a v prípade ciest III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica pre osobnú dopravu je vzdialená až 39 km - v Lučenci na trati č. 115 Zvolen – Plešivec. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači.

Miestne komunikácie

Kostru dopravnej siete obce Dolné Plachtince tvoria cesta I. triedy a cesty III. triedy. Predstavujú osi zastavaného územia obce, pozdĺž ktorých sa zoskupuje zástavba. Napájajú sa na ne len kratšie úseky miestnych komunikácií. Spolu s cestami I. – III. triedy tvoria zokruhovanú sieť, len niektoré majú charakter slepých komunikácií. Okrem toho je miestnymi komunikáciami dopravne obsluhovaná záhradkárska osada v lokalite Háj. Miestne komunikácie je možné zaradiť do najnižších funkčných tried C3, D1. Ich stav je prevažne nevyhovujúci. Niektoré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú dobudovať, resp. upraviť v kategóriách MOK 7/30, MOK 6/30. Súčasne je potrebné odstrániť líniové, prípadne bodové dopravné závady. Ostatné komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované a rozšírené tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Pre dopravnú obsluhu viacerých nových rozvojových plôch je potrebné vybudovať nové miestne komunikácie. Rozvojové plochy č. 3, 6, 13 sú dopravne prístupné priamo z ciest I. a III. triedy. Rozvojové plochy č. 1 a 2 sú dopravne sčasti obsluhované miestnymi a upokojenými komunikáciami v nevyhovujúcom stave. Tieto komunikácie vyžadujú zásadnú rekonštrukciu a predĺženie o nové úseky - vo funkčnej triede C3 a kategórii MO 7/30 pre rozvojové plochy č. 2 a 10 a vo funkčnej triede D1 pre rozvojovú plochu č. 1. Dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 4 (pre bytové domy) a č. 12 (ČOV) navrhujeme riešiť novou upokojenou komunikáciou funkčnej triedy D1. Rozvojová plocha č. 5 bude obsluhovaná navrhovanou miestnou komunikáciou funkčnej triedy C3, kategórie MO 7/30, ktorá bude zokruhovaná s príľahlou slepou ulicou. Pre dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 7, 8, 9 sa navrhujú nové upokojené komunikácie funkčnej triedy D1. Nakoľko ich nie je možné zokruhovať s inými komunikáciami, budú

ukončené obratkami. Aj v prípade ostatných navrhovaných komunikácií je do doby ich úplného dobudovania a zokruhovania potrebné aplikovať dočasné riešenie v podobe obrátisk. Obrátiská bude potrebné vybudovať tiež na niektorých existujúcich miestnych komunikáciách.

Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102. Celková dĺžka navrhovaných komunikácií je 2041 m (vrátane komunikácií navrhovaných na zásadnú rekonštrukciu).

Statická doprava

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce (pri kultúrnom dome, obecnom úrade) a pri ďalších zariadeniach občianskej vybavenosti (ZŠ, cintoríne predajni) a pri bytových domoch. Parkoviská kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2.

Nové verejné parkovisko navrhujeme vybudovať pri navrhovanom športovom areáli s kapacitou cca 20 stojísk. Parkoviská je ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti a rekreácie. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110/Z2 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Nemotorová doprava

Chodníky sú vybudované na prieťahu cesty I. triedy centrálnou časťou zastavaného územia obce. V okrajových častiach a miestami i v centrálnej časti však chodníky pozdĺž cesty I/75 chýbajú. Prioritne navrhujeme dobudovanie chodníkov pre chodcov pozdĺž celého prieťahu cesty I/75 zastavaným územím obce. Ďalej navrhujeme vybudovať chodník od rozvojovej plochy č. 13 až po zastavané územie mesta Veľký Krtíš.

V nových rozvojových plochách – obytných uliciach sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. Prioritne z hľadiska dochádzky za prácou navrhujeme vybudovanie cyklotrasy (Príbelce) - Dolné Plachtince – Veľký Krtíš. Cyklotrasa sa navrhuje ako samostatný cyklistický chodník, s dopravnou segregáciou od automobilovej dopravy na ceste I/75. Ďalšie cyklistické trasy je možné vyznačiť po cestách III. triedy (do obcí Horné Plachtince, Obeckov). Na cestách III. triedy, vzhľadom na minimálne intenzity dopravy, nie je zatiaľ potrebná segregácia dopravy. Cyklistické trasy budú navrhnuté v zmysle STN 73 6110.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou, ktorú zabezpečuje ju SAD Zvolen, a.s. na 4-och linkách. Okrem toho v obci zastavujú aj diaľkové spoje zabezpečujúce priame spojenie do Bratislavy, Brna.

Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce. V pracovných dňoch spojenie do Veľkého Krtíša zabezpečuje 35 párov spojov. Na ceste I/75 sú dve autobusové zastávky. Hlavná zastávka je v centre obce a má vybudované zastávkové pruhy. Vzhľadom na rozsah zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená (s výnimkou okrajových častí). Nové zastávky nenavrhujeme. Odporúčame však zriadenie autobusovej zastávky pri hydinárskej farme v k.ú. Veľký Krtíš, čím by bola zabezpečená dostupnosť aj priľahlých dopravných plôch a rozvojovej plochy č. 13.

Telekomunikačné a informačné siete

Miestna telekomunikačná sieť obce je zabezpečená prevažne vzdušným vedením. Tieto vedenia by sa mali nahradiť zemnými káblovými vedeniami. Vysielače sú umiestnené mimo riešeného územia. V obci je vybudovaná digitálna telefónna ústredňa.

Miestna telekomunikačná sieť bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové plochy. Uvažuje sa so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku.

Územie je vyhovujúco pokryté signálom mobilných operátorov. Vysielače sú umiestnené mimo riešeného územia. Pokrytie internetom je zabezpečované prostredníctvom telekomunikačných operátorov.

V obci je zriadený miestny rozhlas s vysielačou ústredňou v budove obecného úradu. Rozvody miestneho rozhlasu sa vybudujú aj v navrhovaných rozvojových plochách.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

II. Údaje o výstupoch

Výstupom strategického dokumentu bude Územný plán obce Dolné Plachtince v rozsahu záväznej aj smernej časti. Záväzné časti ÚPN budú vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením obce Dolné Plachtince. Dokumentácia bude vypracovaná v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacej dokumentácii a územnoplánovacích podkladoch a v súlade s § 13 stavebného zákona a bude obsahovať textovú a grafickú časť.

Výstupmi strategického dokumentu budú záväzné zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Dolné Plachtince, usporiadania verejného dopravného, občianskeho a technického vybavenia, ustanovenia plôch pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny, ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, starostlivosti o životné prostredie, tvorby krajiny vrátane plôch zelene. Ich určeniu predchádza zohľadnenie všetkých právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

1. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Veľký Krtíš ani riešené územie medzi mimoriadne zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 20 rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. Po roku 2013 nastal výrazný pokles emisií oxidov dusíka. V obci Dolné Plachtince sa nenachádzajú stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Najbližšie veľké zdroje znečisťovania ovzdušia sú vo Veľkom Krtíši.

Tabuľka: Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Veľký Krtíš podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	15,376	22,864	688,991	83,296	12,429
2012	14,785	19,008	333,830	62,822	9,024
2013	12,789	12,482	437,817	68,382	17,272
2014	10,583	16,693	63,405	86,733	38,922
2015	19,649	20,456	52,441	70,609	42,889

Zdroj: NEIS

2. Voda

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Znečistenie vodných tokov v riešenom území nebolo zisťované. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch. Hlavným zdrojom znečistenia Plachtinského potoka sú vody prinášajúce splašky z komunálneho odpadu, nakoľko v obciach Plachtinskej doliny nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Zdrojom znečistenia povrchových i podzemných vôd je aj intenzívna poľnohospodárska výroba. Predpokladá sa, že vodné toky pretekajúce riešeným územím sú v triedach čistoty II. až III.

Monitorovanie kvality podzemných vôd v SR je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z kanalizačných vôd, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov a poľnohospodárstva.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. boli poľnohospodársky využívané pozemky v riešenom území ustanovené zraniteľnou oblasťou podľa § 34 Zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody podľa STN 75 6101.

Tabuľka: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	42 978
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,363
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_m (l/s)	2,726
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_h (l/s)	4,906

Návrh odvádzania splaškových vôd

V obci Dolné Plachtince sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i navrhovaných uliciach. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. Potrubie splaškovej kanalizácie bude v existujúcich a navrhovaných uliciach umiestnené pod vozovkou; na uliciach s väčšou šírkou je možné umiestnenie do zeleného pásu. Kanalizačné prípojky k jednotlivým producentom budú z potrubia PVC DN 150 mm. Pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Gravitačná kanalizácia bude navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností.

Splaškové vody zo všetkých obcí Plachtinskej doliny, t.j. z obcí Horné Plachtince, Stredné Plachtince a Dolné Plachtince budú čistené v navrhovanej čistiarni odpadových vôd na južnom okraji obce. Pre tento účel navrhujeme rozvojovú plochu č. 12. Recipientom vyčistených splaškových vôd bude Plachtinský potok. Zberač splaškových vôd z obce Stredné Plachtince DN 300 bude vedený pri ceste III. triedy.

Riešenie odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových plôch musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Do vybudovania splaškovej kanalizácie je potrebné vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do zmluvnej ČOV.

Splašková kanalizácia sa navrhne v zmysle platných noriem STN. Technické riešenie odkanalizovania bude predmetom podrobnej projektovej dokumentácie. Približné trasovanie jednotlivých stôk je znázornené v grafickej časti, vo „výkrese riešenia verejného technického vybavenia“.

Ochranné pásmo kanalizácie je podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd

Dažďové vody sú v súčasnosti odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vybudovaním sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podlažia prostredníctvom vsakovacích jám. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

3. Odpady

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. Obec má zavedený triedený zber odpadu pre väčšinu komodít. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov. ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území drobné skládky, environmentálna záťaž nie je evidovaná.

Zberný dvor sa navrhuje umiestniť v rámci rozvojovej plochy č. 11, ktorá sa síce nachádza na okraji zastavaného územia, má však výhodnú polohu v blízkosti centra obce. V navrhovaných uliciach je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Nakladanie s odpadmi na území obce musí byť v súlade s § 81 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. Hluk a vibrácie

Hluk z dopravy na ceste I. triedy zasahuje obytné územie, keďže cesta prechádza stredom zastavaného územia obce. Prípustné hodnoty hluku stanovuje vyhláška č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

5. Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6° MSK-64.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rámci Návrhu Územného plánu obce Dolné Plachtince relevantné. V území obce nie sú realizované ani navrhované žiadne významné terénne úpravy a zásahy do krajiny.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Úlohou strategického dokumentu je vylúčiť negatívne vplyvy na životné prostredie, resp. stanoviť regulatívy pre ich elimináciu v pôsobnosti a kompetencii územného plánovania. Návrh ÚPN obce Dolné Plachtince vymedzí ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy.

Predpokladané priame vplyvy na životné prostredie:

- Návrhy na funkčné využitie územia
- Nároky na trasy a zariadenia dopravy a technického vybavenia
- Požiadavky na záber poľnohospodárskej pôdy
- Vplyv na chránené územia v zmysle zákona č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Predpokladané nepriame vplyvy na životné prostredie

- bežné vplyvy vyplývajúce z konkrétneho využívania jednotlivých funkčných plôch, pričom ich negatívny dopad bude eliminovaný opatreniami upravujúcimi spôsob využívania územia formou regulatívov a konkrétnych opatrení.

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce Dolné Plachtince (okres Veľký Krtíš, Banskobystrický kraj) je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, pomerne kompaktného tvaru, s výmerou 987,7 ha. Hustota osídlenia dosahuje 63,7 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./km²). Katastrálne hranice prebiehajú zväčša poľnohospodárskou pôdou, na severe lesnými porastmi, bez nápadných ohraničujúcich prvkov. Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príľahlými záhradami. Je spojené a je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Dolné Plachtince zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené hranicou zastavaného územia obce k 1.1.1990
- existujúca zástavba situovaná v súčasnosti mimo zastavaného územia obce (hospodársky dvor PD, bytové domy atď.)
- nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 5, 6, 7-časť

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie, reliéf

Z geologického hľadiska tvoria širšie okolie riešeného územia sedimentárne útvary neogénu a kvartéru. Neogénne sedimenty reprezentujú Modrokamenské úboče. V okolí vodných tokov vystupujú na povrch fluvialne kvartérne sedimenty zastúpené polohami hlinito-piesčitých,

ílovitých a piesčitých sedimentov s malou mocnosťou. Kvartér je reprezentovaný výlučne deluviálnymi a eolicko-deluviálnymi sedimentami. Tieto sedimenty tvoria takmer súvislý pokryv kotlinovej pahorkatiny. Vypĺňajú zníženie v reliéfe, mierne modelované úvaliny, svahy dolín, na úpätí ktorých dosahujú maximálnu hrúbku 6 – 8 m.

Prevažná časť riešeného územia z hľadiska geomorfologického členenia do oblasti Lučensko-košická zníženie, celku Juhoslovenská kotlina, podcelku Ipeľská kotlina a v rámci podcelku do troch častí: Pôtorská pahorkatina, Čebovská pahorkatina, Hontianske terasy. Severný výbežok riešeného územia z hľadiska geomorfologického členenia patrí do oblasti Slovenské stredohorie, celku Krupinská planina, a podcelku Modrokamenské úboče.

Územie je prevažne odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané. Dubovo-agátový les je len na svahu Ostrého vrchu.

Reliéf je mierne členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 180 do 515 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje hranici s k.ú. Obeckov v údolnici Plachtinského potoka, najvyššiu na severnom výbežku katastrálneho územia, pod vrcholom Ostrého vrchu. Výškový rozdiel v rámci katastrálneho územia je značný a predstavuje 335 m. Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Prevláda pahorkatinný reliéf, ktorý v južnej časti katastrálneho územia na nive Plachtinského potoka prechádza do rovinného reliéfu. Vrchovinový reliéf je v severnom výbežku katastrálneho územia.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) spadá riešené územie do teplej oblasti (T), okrsku teplého, mierne suchého, s miernou zimou (T4). Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T4 sú priemerné januárové teploty vyššie ako – 3 °C.

Z klimaticko-geografických typov sa uplatňuje hlavne teplá kotlinová klíma s inverziou teplôt. V ďalšom texte uvádzame údaje z najbližšej klimatologickej stanice Lučenec-Bol'kovce. Klimatologická stanica je aj priamo v Dolných Plachtinciach, avšak bez dostupných údajov.

Priemerné mesačné teploty (klimatologická stanica Lučenec) sú od -2,9 °C (január) do 20,2 °C (júl). Priemerná ročná teplota je 9,3 °C. Priemerný počet letných dní je 78,7, tropických dní 18,5 ročne. Počet mrazových dní je priemerne 110,2 ročne, ľadových dní 26,5 ročne. Extrémne teploty sú +38 °C a -34 °C, čo predstavuje rozkyv 72 °C. Priemer absolútnych ročných minimálnych teplôt je -21,4 °C. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac je 57,9.

Podľa množstva úhrnu zrážok patrí riešené územie do mierne suchej klímy. Z ročného chodu priemernej relatívnej vlhkosti je zrejmé, že najväčšia hodnota je dosahovaná v zimných mesiacoch, najnižšia v letných mesiacoch. Priemerné ročné zrážky dosahujú 662 mm. Väčšina zrážok spadne v teplom hydrologickom polroku (mesiace IV – IX) – 347 mm.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúcim vzdušným prúdením v riešenom území je

západné, časté sú aj severozápadné vetry. Všeobecne však oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s.

3. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Veľký Krtíš ani riešené územie medzi mimoriadne zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 20 rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. Po roku 2013 nastal výrazný pokles emisií oxidov dusíka. V obci Dolné Plachtince sa nenachádzajú stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Najbližšie veľké zdroje znečisťovania ovzdušia sú vo Veľkom Krtíši.

4. Vodné pomery

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipel', číslo hydrologického poradia 4-24. Os riečnej siete tvorí Plachtinský potok (ČHP 4-24-02, č. toku 042). Do Plachtinského potoka sa v riešenom území vlievajú drobné vodné toky Burašovský potok (používajú sa aj názvy Búroskov potok, Vrbina) (ČHP 4-24-02, č. toku 046), Dlhý potok (ČHP 4-24-02, č. toku 045). Všetky vodné toky sú v správe SVP, š.p.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Plachtinský potok do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodné plochy.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinnno-nížinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu. Maximálny prietok majú vodné toky vo februári až apríli a minimálny prietok v septembri, decembri a januári. K výraznému podružnému zvýšeniu vodnosti dochádza koncom jesene.

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi. Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska riešené územie spadá do dvoch rôznych rajónov:

- NQ 095 Neogén Ipel'skej kotliny
- V 094 Neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny

Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústredovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Značný hydrogeologický význam majú zlomové poruchy, ktoré drénujú podzemnú vodu širšieho okolia a preto sa na ne viažu zásoby podzemných vôd.

V riešenom území sa nenachádzajú významnejšie zdroje minerálnych vôd ani termálnych vôd. Sú tu len drobné minerálne pramene - medokýše.

5. Pôdne pomery

Pôdne podmienky

Poľnohospodárska pôda má na celkovej výmere katastrálneho územia dominantný podiel 69,6%. Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované, pričom zreteľne odráža formy reliéfu a geologického podkladu. Na nive Plachtinského potoka sa vyvinuli fluvizeme, na pahorkatine hnedozeme, v severnej vrchovinej časti kambizeme. Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) – *viď výkres č. 7 Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch, v mierke 1: 2880*

Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Dolné Plachtince sú zaradené podľa BPEJ do 5. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 15°, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou.

K veternej erózii pôd dochádza len výnimočne na ornej pôde. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie minimálne. V riešenom území sú evidované zosuvy kategórie stabilizovaných zosuvov. Nachádzajú sa na svahu Ostrej hory, v bezpečnej vzdialenosti od existujúcej zástavby.

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerothermnej flóry (Matricum) okresu Ipeľsko-rimavská brázda.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*)
- dubovo-cerové lesy (*Qc - Quercetum petraeae-cerris*)
- lužné lesy nížinné (podzváz *Ulmenion Oberd.*)

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie podstatne odlišuje. Väčšina územia je odlesnená a poľnohospodársky využívaná. Lesy sú len na svahoch Ostrého vrchu a pozdĺž vodných tokov, najmä Burašovského potoka.

Druhové zloženie lesa sčasti rešpektuje potenciálnu prirodzenú vegetáciu. Z hľadiska drevinovej skladby má jednoznačne najväčšie zastúpenie agát (61,92%), ktorý predstavuje nepôvodnú drevinu. V lesných porastoch podstatne menší podiel pripadá na dreviny prirodzené v danom území - dub (19,02%) a cer (14,65%). Borovica s podielom 2% na výmere lesných porastov taktiež nepatrí medzi prirodzené dreviny pre dané územie. Lesy sa využívajú takmer výlučne ako

hospodárske lesy (87,3% výmery), zvyšok predstavujú ochranné lesy. Lesné plochy majú výmeru 191,3 ha, t.j. 19,4% z výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí a poľných ciest, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Druhové zloženie je značne ovplyvnené šírkou a zapojenosťou drevinného porastu. Líniový doprovod vodným tokom dokumentujú typické dreviny lužných lesov ako sú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čerecha (*Padus avium*). Stromoradia pozdĺž ciest tvoria agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), orech kráľovský (*Juglans regia*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*). V rámci krovinnej etáže je častá ruža šípová (*Rosa canina*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná, svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), vtáci zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*).

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky. V riešenom území predstavujú minoritné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vyskytujú na menej kvalitných pôdach a v prechodových zónach medzi ornou pôdou a lesnými porastmi. Trvalé trávne porasty majú výmeru 60,9 ha, t.j. 6,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agroceózy na ornej pôde. Nachádzajú sa hlavne v južnej, najnižšie položenej časti katastrálneho územia. Kolektivizáciou boli pôvodne menšie pásové polička zlúčené do veľkoblokových celkov. Orná pôda má výmeru 463,7 ha, t.j. 46,9 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

V riešenom území sa nachádzajú rozsiahle plochy viníc a ovocných sádov. Najmä pestovanie viniča má v obci dlhú tradíciu. Vinice sa nachádzajú na svahoch s výhodnou južnou expozíciou v lokalite Háj na výmere 66 ha, čo predstavuje 6,7 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Ovocné sady sú založené na výmere 62,3 ha, čo predstavuje 6,3 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch. Záhrady majú celkovú výmeru 36,4 ha, t.j. 3,5 % z celkovej výmery katastrálneho územia. V drevinovej skladbe výsadby na verejných priestranstvách majú zastúpenie lipa, orech kráľovský, smrek, borovica a tuje. Nachádza sa pri potokoch a pri ceste I/75 v zastavanom území.

7. Krajina

V rámci krajinnoekologickej syntézy boli v riešenom území definované homogénne krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek (reliéf, podklad, vegetácia). Pri vymedzení krajinnoekologických komplexov sme vychádzali z ich rámcovej definície v Atlase krajiny SR (2002). V rámci krajinnoekologickej syntézy boli vymedzené nasledujúce krajinnoekologické komplexy:

- Vrchovina na kyslých horninách s prevahou listnatých lesov – komplex zaberá len malé územie severného výbežku katastrálneho územia. Ide o lesný porast na svahu Ostrého vrchu. Prvky zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia sú tu zastúpené v dostatočnej miere.
- Pahorkatina s prevahou ornej pôdy – komplex predstavuje rozsiahlejšie odlesnené územie a zaberá väčšinu výmery katastrálneho územia. Okrem ornej pôdy sú súčasťou komplexu aj vinice a ovocné sady, ktoré by bolo možné vymedziť ako špecifický subkomplex.
- Riečna rovina s prevahou ornej pôdy – komplex v riešenom území tvorí úzky pás nivy Plachtinského potoka. Územie je odlesnené a zastúpenie prvkov ekologickej stability územia je nedostatočné.

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je pomerne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z lokality Háj a svahov Ostrej hory sú zaujímavé pohľady na obec, okolité sídla. Pri pohľadoch z obce je dominantným prvkom silueta úbočí Krupinskej planiny.

Strmšie svahy sú pokryté lesným porastom. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytuje otvorená poľnohospodárska krajina s rozsiahlymi lánmi ornej pôdy.

V krajinnom obraze majú značné zastúpenie harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. K takýmto prvkom môžeme priradiť lesné porasty, vodné toky, ale i vinice. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne. Predstavujú ich len hospodárske dvory a výrobné areály na okrajoch obce a koridory nadzemných elektrických vedení.

V odlesnenej časti katastrálneho územia je potrebné posilniť a revitalizovať existujúcu líniovú zeleň. Navrhujeme rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy výsadbou líniovej zelene – stromoradií a alejí. Líniovú zeleň v návrhu využívame nielen na zabezpečenie pôdoochranných a hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby), ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrne členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. V navrhovaných obytných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Zeleň je súčasne komponovaná tak, aby podporila vnímanie hlavnej kompozičnej osi, ako aj kompaktného pôdorysu. Z tohto dôvodu sa navrhuje výsadba línii zelene na rozhraní zastavaného územia a ornej pôdy. Revitalizácia zelene sa navrhuje predovšetkým v centrálnej zóne obce, pričom sa súčasne odporúča dosadiť vhodné dreviny a výrazne nerozširovať podiel spevnených plôch. Novú plochu

verejnej zelene s parkovou úpravou pre oddychové aktivity navrhujeme v ochrannom pásme cintorína. Prvok líniovej zelene je použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií. Táto zeleň bude mať primárne hygienické funkcie.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, ÚSES

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované ani chránené stromy.

Plánuje sa vyhlásenie chránenej krajinej oblasti Krupinská planina. Chránené územie bude do riešeného územia zasahovať len okrajovo zo severovýchodu.

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu, predovšetkým južnú časť riešeného územia, ktorá sa vyznačuje nízkym stupňom ekologickej stability.

Návrh prvkov ÚSES

V rámci krajinnoekologického plánu obce bol spracovaný návrh prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení, z ktorého boli prevzaté nižšie uvedené údaje a návrhy.

Katastrálne územie obce Dolné Plachtince sa v rámci okresu Veľký Krtíš vyznačuje priemernou ekologickou stabilitou. 2,2% katastrálneho územia tvorí priestor ekologicky stabilný, 13,2% priestor ekologicky stredne stabilný, zvyšok pripadá priestor ekologicky nestabilný (www.beiss.sk).

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane RÚSES okresu Veľký Krtíš (1994). Návrh týchto prvkov bol premietnutý do ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh jedného biocentra regionálneho významu:

- **RBc 10/8 Ostrý vrch - Dubový vrch – Čiert'az** – biocentrum predstavuje severný výbežok riešeného územia – svah Ostrého vrchu, s porastom agátovo-dubového lesa

Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokrad'ového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc1 Nad studňou** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast na svahu nad Dlhým potokom
- **MBc2 Dolná vrbina** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast na svahu nad Burašovským potokom, ktorý ďalej pokračuje do k.ú. Stredné Plachtince
- **MBc3 Pri ihrisku** – biocentrum miestneho významu sa navrhuje na sútoku Burašovského potoka a Plachtinského potoka, t.j. na styku dvoch biokoridorov. V súčasnosti len malú časť potenciálneho biocentra tvorí drevinová vegetácia, na zvyšnej ploche poľnohospodárskej pôdy je potrebné vegetáciu doplniť a časť ponechať ako prirodzený trvalý trávny porast.
- **MBc4 Zrúbanina** – biocentrum miestneho významu tvorí rozsiahlejší agátový lesík na chrpte pahorku. Biocentrum je funkčné za predpokladu jeho napojenia na kostru ÚSES prostredníctvom potenciálnych biokoridorov.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh jedného biokoridoru regionálneho významu:

- **RBk 10/15 Plachtinský potok** – os terestricko-hydrického biokoridoru tvorí Plachtinský potok s príľahlou brehovou a sprievodnou vegetáciou. Stresovým faktorom je križovanie cesty I/75 a sietí technickej infraštruktúry, inak je biokoridor v zásade funkčný vďaka prirodzenému charakteru toku a brehovej a sprievodnej vegetácii.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory miestneho významu:

- **MBk1 Burašovský potok** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Burašovský potok so sprievodnou vegetáciou. Končí navrhovaným biocentrom MBc3 Pri ihrisku, v mieste stretu s biokoridorom regionálneho významu RBk 10/15 Plachtinský potok. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce.
- **MBk2 Dlhý potok** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Burašovský potok so sprievodnou vegetáciou. Na trase biokoridoru sa v riešenom území navrhuje jedno biocentrum.

- **MBk3 Pod Zrúbaninou** – terestrický biokoridor tvorí kratšiu spojku medzi RBk 10/15 Plachtinský potok a navrhovaným biocentrom miestneho významu MBc4 Zrúbanina. Časť biokoridoru na poľnohospodárskej pôde je potrebné vybudovať výsadbou stromoradia s dostatočným krovinným podrastom.
- **MBk4 Zrúbanina – Ostrý vrch** – terestrický biokoridor zabezpečí prepojenie biocentra miestneho významu MBc4 Zrúbanina s biocentrom regionálneho významu na Ostrom vrchu. Stresovým faktorom je križovanie cesty I/75. Funkčnosť biocentra zabezpečí existujúci lesný porast a trvalé trávne porasty. Od cesty I/75 po les v lokalite Zrúbanina je potrebné pozdĺž existujúcej poľnej cesty dobudovať líniu stromoradia s krovinnou vegetáciou.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované interakčné prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde
- tradičné vinohrady na svahoch Ostrého vrchu
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami, okrem plôch biocentier

Všetky prvky územného systému ekologickej stability sú vymedzené zakreslením vo „výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES“.

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec Dolné Plachtince za posledných 50 rokov nezaznamenala výraznejšie výkyvy počtu obyvateľov. Dlhodobu sa udržiava na relatívne stabilnej úrovni okolo 600 obyvateľov. K úbytku došlo len koncom 80. rokov 20. storočia, od 90. rokov sa však počet obyvateľov stabilizoval takmer na pôvodnej úrovni. V posledných rokoch (od roku 2014) obec zaznamenáva rast počtu obyvateľov. K 31. 12. 2016 mala obec Dolné Plachtince 629 obyvateľov.

Prirodzený úbytok zatiaľ kompenzujú migračné prírastky obyvateľstva. Migračná bilancia v sledovanom 10-ročnom období (2007 – 2016) bola výrazne pozitívna: 181 prisťahovaných : 136 odsťahovaných. To svedčí o značnej atraktivite obce, aspoň v porovnaní s okolitými vidieckymi obcami. Hlavným faktorom atraktivity obce je vybudovaná občianska vybavenosť, výborná dopravná dostupnosť, blízkosť miest, relatívne kvalitné životné prostredie.

Prirodzený pohyb bol v sledovanom období rokov 2006 – 2015 charakteristický miernym prirodzeným úbytkom. Počet zomrelých prevyšoval počet narodených v pomere 65 : 83. V tomto období bol prirodzený prírastok dosiahnutý len v rokoch 2011, 2013 a 2016. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval pomerne priaznivú hodnotu – 104. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda stagnujúci typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Dolné Plachtince spĺňa. Preto do roku 2035 prognózujeme mierny nárast počtu obyvateľov nad úroveň 700 obyvateľov. Prognóza vychádza z lineárnej interpolácie vývoja počtu obyvateľov za posledných 10 rokov (2007 – 2016), kedy bol zaznamenaný rast počtu obyvateľov o 31. Do roku 2035 by pri udržaní rastového trendu (+3,1 obyvateľa za rok) malo v obci pribudnúť 53 obyvateľov. Na tento predpokladaný cieľový stav je s istou rezervou dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Skladba obyvateľov podľa národnosti a vierovyznania

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 97,2% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Miera religiozity dosahuje priemerné hodnoty. Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež pomerne homogénna. 87% obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi a 9,2% k evanjelickej cirkvi a.v. (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené. Navrhovaný rozvoj obce nebude mať vplyv na národnostné a náboženské zloženie obyvateľstva.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 42%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva po roku 1989 klesol počet

pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 129 obyvateľov, menej v sekundárnom sektore (priemysel) – 75 obyvateľov. Stále ostáva relatívne vysoký podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 32 obyvateľov.

Za prácou odchádzalo 198 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 77,3%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním do Veľkého Krtíša, v menšej miere aj do vzdialenejších miest. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Navrhované riešenie nepočíta s výraznejším rozširovaním výrobných aktivít. Predpokladá sa, že nové pracovné miesta budú vznikať hlavne v službách, v menšej miere aj oživením drobnej remeselnej výroby. Tieto aktivity navrhované riešenie umožňuje, no presný počet nových pracovných miest nie je možné vyčíslieť. Vzhľadom k polohe obce v blízkosti okresného mesta sa predpokladá naďalej vysoký podiel odchádzajúcich za prácou. Podľa pripravovaného investičného zámeru výrobcu automobilových komponentov by vo Veľkom Krtíši malo vzniknúť viac ako 800 nových pracovných miest.

Bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Menšia časť bytového fondu (12,5%) je vo viacerých bytových domoch.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu až 3,17 a mierne prevyšuje priemer SR a priemer za okres Veľký Krtíš (3,08). Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 15,8% z celkového počtu bytov, je však nižší ako okresný priemer (18,2%). Hlavnou príčinou neobývanosti je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť pre obytné funkcie, prípadne pre rekreačné účely.

Predovšetkým vzhľadom k dobrej dopravnej dostupnosti obce, vybudovanej občianskej vybavenosti, ako aj perspektíve ekonomického rozvoja regiónu, možno očakávať zvyšovanie záujmu o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú značné nároky na riešenie obytnej funkcie. Nevyhnutné bolo navrhnúť nové rozvojové plochy pre bývanie s dostatočnou kapacitou. Navrhujú sa rovnomerne po okrajoch zastavaného územia obce. Rozvojové plochy č. 1, 7, 8, 9 využívajú priestorové rezervy väčších záhrad v zastavanom území obce. V zástavbe obce boli tiež identifikované 4 voľné prieluky vhodné na zástavbu. Každá je určená na výstavbu 1 rodinného domu.

Najväčšiu kapacitu má navrhovaná rozvojová plocha č. 5, kde je možná výstavba až 28 rodinných domov. Pre scelenie obytneho územia medzi existujúcimi rodinnými domami sa v protihľadej polohe navrhujú rozvojové plochy č. 6 a 7. Kompletizáciu druhej strany zástavby pozdĺž existujúcich komunikácií s vybudovanou technickou infraštruktúrou predstavujú navrhované rozvojové plochy č. 2 a 3. Rozvojová plocha č. 4 je rezervovaná pre výstavbu

bytových domov, vzhľadom k jej polohe pri existujúcich bytových domoch. Výstavba bytových domov je prípustná aj v rozvojových plochách č. 1 a 8, ktoré sú situované v centre obce. V záhradách na západnom okraji obce sa navrhuje menšia rozvojová plocha č. 9. Vo väzbe na zástavbu mesta Veľký Krtíš je pre výstavbu radových rodinných domov určená rozvojová plocha č. 13, na základe zámeru investora.

Ďalej odporúčame rekonštrukciu existujúceho bytového fondu, ktorý je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, resp. jeho náhradu novou výstavbou, pokiaľ tým nedôjde k nežiaducim zásahom do pamiatkovo hodnotných objektov.

Rozvojové plochy určené pre rozšírenie obytného územia boli indikatívne rozdelené do dvoch etáp výstavby, na základe predpokladu rôznej náročnosti investičnej prípravy. V I. etape (do r. 2030) sa predpokladá výstavba na prielukách v uličnej zástavbe a v rozvojových plochách č. 1, 2, 5, 6, 8. Rozvojové plochy č. 3, 4, 7, 9, 13 sú určené pre II. etapu výstavby (2030 – 2035).

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú maximálnu kapacitu 110 bytových jednotiek. V prípade väčších pozemkov alebo nižšieho záujmu o využitie zadných častí záhrad však bude reálny prírastok bytového fondu nižší a kapacita nebude využitá úplne. Predpokladá sa tiež, že dôjde k znižovaniu obložnosti bytového fondu, ktorá je v obci nadpriemerná. Do roku 2035 je reálne uvažovať so znížením obložnosti až na 2,7. Návrhový počet obyvateľov je vypočítaný ako súčet súčasného počtu trvale obývaných bytov a navrhovaného počtu bytov (pri odpočte predpokladanej nevyužitej kapacity), násobený predpokladanou obložnosťou: $(192 + 110 - 15) \times 2,7 = 775$.

Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sa nesústreďujú v jednom centrálnom uzle, ale sú rozptýlené pozdĺž cesty I/75 (kostol, kultúrny dom s obecným úradom a MŠ, pošta, predajňa) a inde v obci.

Základná škola s materskou školou tvorí jeden právny subjekt. Základná škola je pre 1-4. ročník a navštevuje ju 19 žiakov. Kapacitné možnosti budovy sú podstatne vyššie, až pre 7 tried. Žiaci druhého stupňa dochádzajú do základných škôl vo Veľkom Krtíši. Materskú školu navštevuje 24 detí. Jej kapacita je v súčasnosti naplnená.

Z nekomerčnej vybavenosti je v obci kultúrny dom v spoločnej budove s obecným úradom, pošta, kostol, hasičská zbrojnica, cintorín s domom smútku. Kapacita cintorína je dostatočná do konca návrhového obdobia územného plánu obce. Zdravotnícke služby v obci nie sú poskytované. Obyvatelia využívajú zdravotnícke zariadenia vo Veľkom Krtíši.

Segment komerčnej vybavenosti je zastúpený len predajňami prevažne potravinárskeho tovaru COOP Jednota a Sama a pohostinstvom. V obci nie sú poskytované služby verejného stravovania, poisťovacie ani bankové služby.

S novými plochami pre občianske vybavenie nepočítame. Pre občiansku vybavenosť je potrebné rezervovať budovu bývalej školy. Ďalej odporúčame rekonštrukciu a modernizáciu ostatných verejných budov.

Predpokladáme, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Nové zariadenia občianskej vybavenosti celooobecného významu je

vhodné lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Centrálnu zónu obce vymedzujeme v rozsahu vymedzenom v grafickej časti. Vhodné je podporiť vznik drobných prevádzok obchodu a služieb aj v navrhovanej zástavbe. Presnú polohu prípadných nových zariadení občianskeho vybavenia nie je účelné záväzne stanoviť. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Výroba

Dominantnou výrobnou aktivitou je poľnohospodárska výroba na poľnohospodárskej pôde, t.j. primárny sektor. Pôdu obhospodaruje Agrodružstvo Príbelce a na menšej výmere aj samostatne hospodáriaci roľníci. Agrodružstvo Príbelce má na južnom okraji obce hospodársky dvor, kde v súčasnosti nie je živočíšna výroba. V poľnohospodárskej výrobe pôsobí aj Farma Baránek. V riešenom území je areál Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu (ÚKSUP), pri ceste I/75 smerom na Veľký Krtíš.

Sekundárny sektor v obci nie je výraznejšou mierou zastúpený. Pôsobia tu spoločnosti IZOTREND, s.r.o. (formátovanie minerálnej vlny), LAVENIRE, s.r.o. (výroba drevo-hliníkových okien a dverí). Segment výrobných služieb reprezentuje prevádzka autoservisu a pneuservisu.

Odporúčame revitalizáciu a intenzifikáciu hospodárskeho dvora družstva a lokalizovať tu aj drobné prevádzky nepoľnohospodárskej výroby. Ďalej sa počíta s dobudovaním dopravných plôch v nadväznosti na cestu I/75 (pri hranici s k.ú. Veľký Krtíš) a súvisiacich služieb (napr. autoumyváreň), v rámci voľných kapacít vymedzenej plochy.

Do výrobného územia sa zaraďujú aj návrhy rozvojových plôch č. 11 a 12 pre zberný dvor a čistiareň odpadových vôd.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselníckych prevádzok bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia, avšak mimo vymedzenej centrálnej zóny obce.

Vo vidieckych obciach má tradične veľký význam drobných hospodárskych zvierat v prídomových hospodárstvach. Regulačné podmienky pripúšťajú drobných do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky) v obytnom území, okrem centrálnej zóny obce, kde sa povoľuje 0,5 VDJ.

Rekreácia

Materiálno-technická základňa cestovného ruchu nie je vybudovaná. Nie sú tu žiadne rekreačné zariadenia, značkové turistické trasy ani cyklistické trasy. V lokalite Háj je záhradkárska osada so zástavbou záhradných a vinohradníckych chatiek. Charakter záhradkárskej osady navrhujeme zachovať bez ďalšieho rozširovania alebo zahusťovania novou výstavbou. Perspektívny segment rekreácie predstavuje agroturistika, ktorá je v obci viazaná hlavne na vinohradnícku tradíciu. Na hranici s k.ú. Veľký Krtíš je Penzión u Vinára. Aktivity v oblasti agroturistiky je vhodné sústrediť do lokality Háj (vínne pivnice, amfiteáter) alebo poľnohospodárskych areálov. Lokalitu Háj je vhodné z obce sprístupniť náučným chodníkom. Z ďalších atrakcií na podporu cestovného ruchu

možno odporúčať zriadenie miestneho múzea v obci. Rozvoj poznávacieho cestovného ruchu a cykloturistiky by podporili navrhované cyklistické trasy (podrobnejšie v kap. 2.12.1 Doprava).

Pre športové aktivity obyvateľov obce sa využíva futbalové ihrisko. Je bez akéhokoľvek vybavenia a prevádzkového zázemia. Nachádza sa v odľahlej polohe za obcou, obklopené poľnohospodárskou pôdou. Navrhujeme novú, výhodnejšiu polohu pre nový športový areál s futbalovým ihriskom v rozsahu rozvojovej plochy č. 10. Je lokalizovaná pri základnej škole, ktorá bude ihrisko využívať pre telovýchovné aktivity. Novovybudované detské ihrisko je pri obecnom úrade. Tu sa tiež plánuje výstavba viacúčelového ihriska.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Kultúrno-historické hodnoty sú odrazom historického vývoja obce. Na území dnešnej obce Dolné Plachtince bolo sídlisko a žiarové pohrebisko pilinskej kultúry z mladšej doby bronzovej. Obec vznikla v chotári obce Horné Plachtince. Spomína sa od roku 1337 ako Palahta Inferior, Dolne Plachtince (1773); maďarsky Alsópalojta. Patrila Dacsovcom, neskoršie aj rodine Lukaovcov, Simonfiovcov. V roku 1715 mala mlyn a 76 domácností, v roku 1720 80 domácností a v roku 1828 mala 129 domov a 786 obyvateľov. Od roku 1776 patrili tunajšie majetky rožňavskej kapitule. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala aj po roku 1918. V roku 1930 zničil požiar polovicu obce. Počas SNP tu pôsobila skupina francúzskych partizánov.

Na území obce Dolné Plachtince sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), ktorú je potrebné zachovať a chrániť: Ľudový dom (č. ÚZPF 1 681/1) – trojpriestorový objekt, na parc. č. 422, súp. č. 46.

Ojedinele sa v obci nachádzajú sa aj ďalšie objekty so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry, ktoré je potrebné zachovať a obnoviť. V obci je farský kostol sv. Martina biskupa – jednolodňová stavba s polygonálne ukončeným presbytériom a predstavanou vežou z roku 1935, postavená na mieste stredovekej stavby. Veža má v spodnej časti štvorhranný pôdorys, v hornej časti má skosené nárožia, je ukončená ihlancovou helmicou. Nevyhnutné je zachovať priehľady na kostol ako historickú dominantu obce.

V riešenom území je evidovaných niekoľko archeologických lokalít. V polohe Horná lúka / Panské lúky, na pravom brehu Plachtinského potoka, cca 200 m severne od obce sa nachádza polykultúrne sídlisko s archeologickými nálezmi (fragmentmi keramiky) z obdobia neskorej doby bronzovej (pilinská kultúra), mladšej doby železnej (doby laténskej) a z obdobia 9.-10. storočia a 13.-14. storočia. V polohe Studničný potok pri križovatke ciest I/75 a III/2 601, na úpätí Hájnického kameňa sa nachádza polykultúrne sídlisko s archeologickými nálezmi (fragmentmi keramiky) z obdobia neskorej doby bronzovej (pilinská kultúra), doby rímskej, včasného stredoveku. V polohe Hájnický kameň sa pravdepodobne nachádzal už zaniknutý hrad spomínaný v písomných prameňoch z roku 1306. V polohe Hradziansky mlyn (na rozhraní k.ú. Dolné Plachtince a Stredné Plachtince) bola zaniknutá stredoveká osada, ktorej pozostatkom je dnes ešte niekoľko budov. V polohe kostola sv. Martina možno predpokladať existenciu pozostatkov stredovekého cintorína, keďže poloha tohto kostola sa od stredoveku nemenila. V riešenom území nie je vylúčený ďalší výskyt archeologických nálezov. V jednotlivých etapách realizácie a uplatňovania územného plánu obce v praxi musia byť splnené podmienky v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších

predpisov a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické nálezy a geologické lokality nevyskytujú.

12. Iné zdroje znečistenia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6° MSK-64.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž ciest I. a III. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž uvedených ciest odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb a náhradnej výstavby po asanovaných objektoch, ako aj pre nové rozvojové plochy č 3, 5, 6, 7, 13. V ochrannom pásme ciest tu navrhujeme výsadbu líniovej zelene s dostatočnou šírkou. Trasa výhľadovo plánovanej rýchlostnej cesty R7 zatiaľ nie je stabilizovaná v definitívnom koridore a hodnotenie jej vplyvov na životné prostredie bolo predmetom samostatného procesu EIA.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hlavné environmentálne problémy obce a ciele ich riešenia v Návrhu ÚPN obce Dolné Plachtince. V riešenom území sa vyskytujú určité environmentálne problémy, pre ktoré sú navrhované opatrenia na ich elimináciu:

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

- vybudovať v celej obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd
- do vybudovania splaškovej kanalizácie vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do zmluvnej čistiarne odpadových vôd
- renaturalizovať skanalizované vodné toky

Ohrozovanie prvkov ÚSES

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať/dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biocentrum regionálneho významu RBc 10/8 Ostrý vrch - Dubový vrch – Čierťaz

- biocentrá miestneho významu MBc1 Nad studňou, MBc2 Dolná vrbina, MBc3 Pri ihrisku, MBc4 Zrúbanina
- biokoridor regionálneho významu RBk 10/15 Plachtinský potok
- biokoridory miestneho významu MBk1 Burašovský potok, MBk2 Dlhý potok, MBk3 Pod Zrúbaninou, MBk4 Zrúbanina – Ostrý vrch
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru: remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, tradičné vinohrady na svahoch Ostrého vrchu, lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami, okrem plôch biocentier
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES

Problémy v ochrane prírody a krajiny

- rešpektovať zámer plánovanej chránenej krajinej oblasti Krupinská planina
- revitalizácia a výsadba línii zelene (stromoradií a alejí) a vegetačných pásov pozdĺž účelových komunikácií, poľných ciest, na medziach
- výsadba zelene z miestne pôvodných druhov drevín a zvyšovanie podielu prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- renaturalizovať pôvodné/degradované mokrade
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov (mimo zastavaného územia obce)
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.

Negatívne vplyvy výroby

- výsadba pásov alebo línii izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov

Vodná a veterná erózia, povodňové ohrozenie

- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov, umiestnených po vrstevniciach
- realizovať hydrotechnické opatrenia na horných úsekoch tokov na zachytávanie a retenciu prívodných vôd, napr. poldre, hrádzky
- realizovať protipovodňové opatrenia v zmysle Povodňového plánu

Negatívne vplyvy dopravy

- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach

Radiačné zaťaženie

- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

Odpadové hospodárstvo

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a smetísk
- vybudovať zariadenie na zber separovaného odpadu (zberný dvor)

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Navrhované riešenie nepredpokladá negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje Návrh územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán obce Dolné Plachtince je výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia. Je priemetom a zosúladením všetkých záujmov a vzťahov, čoho výsledok je najoptimálnejšie riešenie harmonického rozvoja obce.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Územný plán obce Dolné Plachtince je územnoplánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. ÚPN rieši problémy najmä v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry

a bývania. Realizáciou rozvoja podľa navrhovaného plánu obce sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci a udržanie a pritiaženie mladých ľudí. Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia budú vyplývať predovšetkým z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Pri postupnom príleve obyvateľov by mali prevažovať pozitívne dôsledky týkajúce sa sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami.

Územný plán stanovuje v záväznej časti Zásady a regulatívy pre jednotlivé oblasti, ktoré majú zabezpečiť pozitívny vplyv navrhovaných riešení na obyvateľstvo. Obec Dolné Plachtince plní primárne obytnú funkciu a obytné územie má dominantný podiel na celkovej výmere zastavaného územia obce. Súčasné funkčné zónovanie obce v plnej miere rešpektujeme.

V rámci zastavaného územia je prípustná intenzifikácia využitia v rámci vymedzených častí záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Predpokladá sa tiež obohatenie spektra občianskej vybavenosti (predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb), a to najmä v centrálnej zóne obce.

Navrhované riešenie uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta sa obec stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre obytnú výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Na bývanie sa navrhujú plochy v priamej nadväznosti na existujúce zastavané územie obce.

Výrobné územie obce pozostáva z viacerých priestorových jednotiek, ktoré tvoria výrobné areály, ako aj areály dopravných a technických stavieb, vrátane fotovoltických elektrární, navrhovanej čistiarne odpadových vôd a zberného dvora.

Rekreačné územie predstavuje záhradkárska osada v lokalite Háj, ďalej existujúce futbalové ihrisko a navrhovaná plocha pre športový areál. Ostatné rekreačné aktivity sa budú realizovať v okolí krajinnom prostredí (cykloturistika, agroturistika).

Nová výstavba je podmienená prestavbou a rozšírením miestnych komunikácií. Nové rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie a komunikačný systém. Navrhovaná uličná sieť bude tvoriť ucelené okruhy a prepojí sa s existujúcou uličnou sieťou.

Územný plán stanovuje súbor regulatívov funkčného využívania územia. V rámci definovaného prípustného funkčného využívania je určené prevládajúce funkčné využívanie, ktoré je rozhodujúce pre zaradenie územia do nasledujúcich funkčných územných zón:

- obytné územie
- zmiešané územie
- výrobné územie
- rekreačné územie

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia. Ide o plochy, ktoré sú určené pre obytné stavby a k nim prislúchajúce nevyhnutné vybavenie (zväčša ide o základnú občiansku vybavenosť, verejné dopravné a technické vybavenie vrátane parkovísk a garáží, zeleň a detské ihriská). Nové plochy sú navrhované aj pre rozšírenie výrobného územia.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Územný plán obce nemá vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Pri zakladaní stavieb musí byť zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností v zmysle návrhu územného plánu obce nebude mať vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušia

Územný plán nemá nepriaznivý vplyv na ovzdušie. Rozšírením plôch na bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a výrobu sa nepredpokladá výrazný nárast emisií, ani vznik nových druhov emisií.

5. Vplyvy na vodné pomery

V obci Dolné Plachtince nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby sa zhromažďujú do žump a sú likvidované individuálne vlastníckmi jednotlivých nehnuteľností. Len pre bytové domy je vybudovaná malá ČOV s kapacitou 70 E.O. V obci Dolné Plachtince sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i navrhovaných uliciach. Splaškové vody zo všetkých obcí Plachtinskej doliny, t.j. z obcí Horné Plachtince, Stredné Plachtince a Dolné Plachtince budú čistené v navrhovanej čistiarni odpadových vôd na južnom okraji obce. Pre tento účel navrhujeme rozvojovú plochu č. 12. Recipientom vyčistených splaškových vôd bude Plachtinský potok. Zberač splaškových vôd z obce Stredné Plachtince DN 300 bude vedený pri ceste III. triedy. Dobudovanie splaškovej kanalizácie bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu povrchových aj podzemných vôd.

Dažďové vody sú v súčasnosti odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami. Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispieje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelskej vegetácie. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vybudovaním sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podložia prostredníctvom vsakovacích jám. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných

a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok.

Územný plán nenavrhuje žiadne zásahy do hydromelioračných zariadení a nebude mať žiadny vplyv na odtokov pomery a zásoby pitnej vody.

6. Vplyvy na pôdu

Najvýznamnejší vplyv na pôdu v riešenom území bude predstavovať záber poľnohospodárskej pôdy pre realizáciu Návrhu ÚPN. Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. Podľa druhu pozemku ide pri navrhovaných záberoch zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách a na trvalých trávnych porastoch. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, zvyškové plochy a prieluky v zastavanom území obce. Do zastavaného územia spadajú rozvojové plochy č. 1, 7, 8, 9, 10, 11 a všetky prieluky. Ostatné rozvojové plochy (č. 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13) sú lokalizované mimo zastavaného územia obce. Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vo výhľadovej etape sa uvažuje s výstavbou rýchlostnej cesty R7, ktorej trasa ešte nie je stabilizovaná a nie je preto zahrnutá do bilancie záberov poľnohospodárskej pôdy.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územný plán nemá priamy vplyv na faunu, flóru a ich biotopy. Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prvkov ÚSES sa vytvoria predpoklady pre skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru v hodnotenom území. Pri realizácii návrhov vyplývajúcich z územného plánu sa odporúča rešpektovať prvky RÚSES v k.ú. Dolné Plachtince, vyhlásené chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. a realizovať odporúčané ekostabilizačné opatrenia.

8. Vplyvy na krajinu

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie ekostabilizačných, hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene

v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych ekostabilizačných opatrení a návrhu prvkov ÚSES.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované vodozádržné opatrenia, ako aj špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

V odlesnenej časti katastrálneho územia je potrebné posilniť a revitalizovať existujúcu líniovú zeleň. Navrhujeme rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy výsadbou líniovej zelene – stromoradií a alejí. Líniovú zeleň v návrhu využívame nielen na zabezpečenie pôdoochranných a hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby), ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrálna členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. V navrhovaných obytných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Zeleň je súčasne komponovaná tak, aby podporila vnímanie hlavnej kompozičnej osi, ako aj kompaktného pôdorysu. Z tohto dôvodu sa navrhuje výsadba línii zelene na rozhraní zastavaného územia a ornej pôdy. Revitalizácia zelene sa navrhuje predovšetkým v centrálnej zóne obce, pričom sa súčasne odporúča dosadiť vhodné dreviny a výrazne nerozširovať podiel spevnených plôch. Novú plochu verejnej zelene s parkovou úpravou pre oddychové aktivity navrhujeme v ochrannom pásme cintorína. Prvok líniovej zelene je použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy. Plánuje sa vyhlásenie chránenej krajinnnej oblasti Krupinská planina. Chránené územie bude do riešeného územia zasahovať len okrajovo zo severovýchodu. Z uvedených dôvodov nebude mať územný plán žiadny negatívny vplyv na chránené územia.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Územný plán nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská. Navrhujeme chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami spolu s ich okolím. Na území obce je potrebné rešpektovať aj objekty s pamiatkovými hodnotami nezapísané v Ústrednom zozname pamiatkové fondu a obec si môže vytvoriť Evidencia pamätihodností obce. Pre zabezpečenie ochrany možných

archeologických nálezov sú v územnom pláne špecifikované podmienky, ktoré treba pri stavebnej činnosti dodržať.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území nie sú evidované.

12. Iné vplyvy

Územný plán obce nemá žiadne iné vplyvy na obyvateľov obce, na susedné obce, ani na životné prostredie.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Z komplexného posúdenia riešenia Návrhu ÚPN obce Dolné Plachtince vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak navrhovanými opatreniami a regulatívmi sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a v menšej miere výroby.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje návrh územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán rieši environmentálne problémy návrhom splaškovej kanalizácie a ČOV, zásobovaním energiami a dopravným sprístupnením hlavne novonavrhovaných lokalít, uvádza aj odporúčania pre tvorbu sídelnej zelene. Územný plán v návrhoch rieši protierózne a protipovodňové opatrenia. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov RÚSES sa vytvoria predpoklady pre ozelenie scenérie, úpravu štruktúry krajiny a zvýšenie ekologickej stability riešeného územia. Pri spracovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

Nepredpokladajú sa významnejšie riziká spojené s uplatňovaním strategického materiálu vo vzťahu k životnému prostrediu, nakoľko každá plánovaná investícia investičného charakteru podlieha povoľovacím procesom, v rámci ktorých sú investície, ktoré by mohli negatívne vplyvať na obyvateľov alebo životné prostredie povinne posúdené podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy, ktoré majú vplyv na oblasť ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší

v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov, umiestnených po vrstevniciach
- optimalizácia agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, napr. orba po vrstevnici, zvýšiť podiel bezorbového obrábania pôdy, upraviť spôsob členenia pôdy na pôdne celky
- zostavovať oševné plány v súlade s danou potrebou ochrany pôdy tak, aby zvýšil podiel viacročných krmovín a znížil podiel tzv. silážnych plodín na ornej pôde
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- eliminácia nepriaznivých účinkov kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce založením nárazníkových pásov s funkčnými brehovými porastmi, trvalými trávnymi porastmi a sprievodnou drevinovou vegetáciou
- výsadba protieróznej a pôdoochranej drevinovej vegetácie na strmších svahoch
- stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z o lesoch)

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov
- výsadba pásov alebo línií izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- revitalizácia a výsadba línií zelene (stromoradií a alejí) a vegetačných pásov pozdĺž účelových komunikácií, poľných ciest, na medziach
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinnou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilnenie ekologickej osvetly medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- vybudovať v celej obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd v ČOV
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- výsadba zelene z miestne pôvodných druhov drevín a zvyšovanie podielu prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajinársky nevhodných drevín v zastavanom území obce (najmä ihličnatých drevín) okrasnými listnatými drevinami

Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

- plochy navrhované na biocentrá a biokoridory
- záplavové územie Plachtinského potoka a Burašovského potoka

Zásady vytvárania územného systému ekologickej stability (ÚSES)

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení. Hlavne na poľnohospodárskej pôde zabezpečujú celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z. (najmä agátu bieleho)
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 15 m (mimo zastavaného územia obce), za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)
- zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr
- realizovať hydrotechnické opatrenia na horných úsekoch tokov na zachytávanie a retenciu príválových vôd, napr. poldre, hrádzky
- renaturalizovať skanalizované vodné toky
- renaturalizovať pôvodné / degradované mokrade

Zásady starostlivosti o životné prostredie a implementácie ekostabilizačných opatrení

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m
- vysadiť nové lesné plochy, resp. plochy nelesnej drevinovej vegetácie v súlade s návrhmi MÚSES

- doplniť stromovú a krovinovú vegetáciu, prípadne trvalé trávne porasty v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES
- obmedziť používanie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe v blízkosti obydlií i prvkov ÚSES

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Dolné Plachtince majú značné rozvojové predpoklady vďaka svojej veľmi výhodnej polohe v rámci okresu Veľký Krtíš, vo vzťahu k okresnému mestu i na významnej rozvojovej osi. V poslednom období rastie záujem o bývanie v obci a obec zaznamenáva migračné prírastky.

Obec Dolné Plachtince nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Pre riešené územie bol spracovaný Územný plán sídelného útvaru Plachtince v roku 1988, ktorý sa vzťahoval aj na územie obcí Stredné Plachtince a Horné Plachtince. Návrh bol spracovaný v predchádzajúcich spoločensko-ekonomických podmienkach a z tohto dôvodu ho nemožno považovať za relevantný územnoplánovací dokument.

Navrhované riešenie počítalo s dožitím zástavby a jej následným zánikom v Horných Plachtinciach. Nové plochy pre výstavbu sa navrhovali hlavne v Stredných Plachtinciach. V Dolných Plachtinciach sa uvažovalo len s intenzifikačnou výstavbou v rámci nadmerných záhrad. Tieto zámery a návrhy sú už neaktuálne.

Všeobecným dôvodom pre spracovanie územného plánu obce je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce.

Je tiež nutné premietnuť záväzné regulatívy z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ako aj rozvojové zámery a opatrenia z miestnej stratégie – aktuálneho programu rozvoja mikroregiónu Východný Hont. Jedným z navrhovaných opatrení programu rozvoja je aj spracovanie územného plánu obce.

Cieľom Územného plánu obce Dolné Plachtince je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území. Návrhové obdobie územnoplánovacej dokumentácie bolo stanovené do roku 2035.

Špecifické ciele rozvoja územia obce Dolné Plachtince sú formulované nasledovne:

- návrh kvalifikovanej a komplexnej koncepcie rozvoja obce, ktorá sa bude zaoberať otázkami rozvoja bývania, rekreácie a podnikateľských aktivít, ako aj vzájomným zosúladením týchto funkcií

- návrh optimálnej územno-priestorovej organizácie sídla, s dôrazom na zachovanie identity obce, ako aj na princípy udržateľného rozvoja a požiadavky ochrany prírody a krajiny
- overiť možnosti rozšírenia zástavby obce, predovšetkým zástavby rodinných domov
- určiť zásady a záväzné regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, ako aj ďalšie zásady a regulatívy týkajúce sa umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Určenie problémov na riešenie

V riešenom území okrem potenciálov rozvoja boli identifikované aj negatívne javy, problémy a deficity, ktoré je potrebné riešiť, resp. v navrhovanom riešení zohľadniť:

- líniové dopravné závady na miestnych komunikáciách – nevyhovujúce šírkové parametre, v niektorých úsekoch aj nevyhovujúci povrchový kryt
- nevyhovujúci stav i šírkové parametre cesty I. triedy a ciest III. triedy
- neusporiadané vlastnícke vzťahy k niektorým pozemkom, pod komunikáciami
- slabá ponuka občianskej vybavenosti v obci v segmente obchodu a komerčných služieb
- nevyhovujúce futbalové ihrisko, v nevhodnej polohe
- nevyhovujúci stav objektu základnej školy
- schátraný a z väčšej časti nevyužívaný hospodársky dvor PD
- objekty ľudovej architektúry chátrajú alebo sa necitlivo prestavujú
- minimum pracovných príležitostí v obci
- nedostatok disponibilných pozemkov na výstavbu rodinných domov
- chýbajúci zberný dvor

Kritériá pre výber optimálneho variantu riešenia:

- Environmentálne kritériá a hodnotenie Návrhu UPN

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry prispeje k udržaniu kvality vôd a ovzdušia návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod, ako aj výstavba splaškovej kanalizácie v celom zastavanom území obce, s čistením odpadových vôd.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie rôznych urbanistických funkcií. Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity, vrátane drobného poľnohospodárstva. Ich úlohou je prevencia potenciálnych negatívnych vplyvov na obytné územie.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie ekostabilizačných, hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych ekostabilizačných opatrení a návrhu prvkov ÚSES.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované vodozádržné opatrenia, ako aj špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia sú podrobne opísané v správe o hodnotení strategického dokumentu.

- Ekonomické a sociálne kritériá a hodnotenie Návrhu UPN

V prípade naplnenia predpokladov mierneho prírastku obyvateľov obce dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov tiež rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu. Tieto zmeny budú mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať komplexná revitalizácia centrálnej zóny obce, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejnému priestoru.

- Územno-technické kritériá a hodnotenie Návrhu UPN

Navrhovaná výstavba v nových rozvojových plochách si vyžiada vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, elektrických vedení a rozvodov, telekomunikačných rozvodov. V oblasti dopravnej infraštruktúry je nevyhnutné rozšíriť a rekonštruovať miestne komunikácie, dobudovať chodníky pre chodcov. Pre zabezpečenie dopravnej obsluhy nových rozvojových plôch je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

Pri projektovaní stavieb je nutné zohľadňovať všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v zmysle § 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

2. Porovnanie variantov

Podľa ustanovenia § 21 zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov a § 65 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov variantný Koncept územného plánu obce Dolné Plachtince nebol vypracovaný.

• Variant 1

Invariantný Návrh bude prerokovaný podľa § 22 stavebného zákona s verejnosťou, dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy, dotknutými správcami inžinierskych sietí, právnickými a fyzickými osobami. Po prerokovaní bude dopracovaný v zmysle výsledkov z prerokovania a bude predložený na posúdenie dodržania postupu obstarávania Okresnému úradu v Banskej Bystrici, odboru výstavby a bytovej politiky a následne predložený na schválenie Obecnému zastupiteľstvu v Dolných Plachtinciach, pričom jeho záväzná časť bude vyhlásená všeobecne záväzným nariadením obce. Predmetná územnoplánovacia dokumentácia určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby pre časový horizont do roku 2035.

• Variant 2

„Nulový variant“, ktorý by znamenal neriešenie ÚPN obce by spôsobil zakonzervovanie jestvujúcich problémov v území, spomalenie rozvojového investičného procesu a zníženie atraktivity územia pre jeho obyvateľov. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia obce v rozsahu ich zastavanej a nezastavanej časti. Z hľadiska životného prostredia boli v prieskumoch a rozboroch identifikované environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť. V Návrhu ÚPN sú tieto problémy riešené a sú navrhované opatrenia na ich odstránenie. V riešení ďalšieho rozvoja obce nie sú navrhované zámery s negatívnym vplyvom na životné prostredie, preto možno považovať nulový variant za menej priaznivý z hľadiska hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Porovnaním variantov 1 a 2 s využitím súboru kritérií pre výber optimálneho variantu je jednoznačne variant 1, ktorý znamená vypracovanie nového ÚPN obce ako právne záväzného dokumentu, ktorý stanoví regulatívy pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov, pričom bude dbať na princípy trvalo udržateľného rozvoja a zachovanie identity obce. Obec Dolné Plachtince tak získa nástroj pre svoj ďalší rozvoj a využitie súčasného rozvojového potenciálu. Cieľom ÚPN obce Dolné Plachtince je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území. Návrhové obdobie územnoplánovacej dokumentácie bolo stanovené do roku 2035.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Riešenie územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov a spracovania krajinoekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky, ktoré sú prevzaté do riešenia územného plánu.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (kataster portál, pôdny portál, Enviroportál, SHMÚ, podklady obce, vyjadrenia dotknutých orgánov) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese spracovania územného plánu boli zohľadnené aj požiadavky vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán VÚC Banskobystrický kraj v znení aktuálnych zmien a doplnkov. V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie, ktoré je potrebné rešpektovať.

Významným podkladom pre spracovanie Návrhu ÚPN obce Dolné Plachtince a Správy o hodnotení boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie, najmä Krajinoekologického plánu obce Dolné Plachtince, ktorý analyzoval stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny. Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Správa o hodnotení je vypracovaná podľa všetkých bodov Prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Rozsah uvedených údajov je primeraný rozsahu strategického dokumentu. V prípade potreby doplnenia údajov uvedených v Správe o hodnotení, nachádzajú sa tieto údaje v Návrhu ÚPN obce Dolné Plachtince, ktorý je prílohou tejto Správy, príp. v dokumente Krajinoekologický plán.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná pred samotným riešením Návrhu územného plánu. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia

z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi resp. parametrami. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie Návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované.

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD a mierke riešenia (1: 2 880, 1:10 000) sa v procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu vyskytuje niektoré neurčitosti, a to z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Vo väčšine aspektov hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať detailné konkrétne riešenia. Preto závery správy slúžia ako východisko pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh riešenia Územného plánu obce Dolné Plachtince vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v súčasnosti platných vykonávacích predpisov k uvedenému zákonu. Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Dolné Plachtince. Návrh riešenia je plne v súlade s požiadavkami na riešenie, ktoré boli stanovené v zadávacom dokumente, tak z hľadiska ich obsahového vymedzenia, ako aj koncepčného smerovania. Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Dolné Plachtince Obec Dolné Plachtince, ako obstarávateľ územného plánu, schválila dňa 24.1.2018 uznesením Obecného zastupiteľstva v Dolných Plachtinciach, č. uznesenia 2/2018 bod C.

Územný plán obce Dolné Plachtince určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby. ÚPN obce Dolné Plachtince je spracovaný v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 55/2001 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Navrhovaným riešením nedochádza k negatívnym dopadom na životné prostredie. Úlohou je zabezpečiť optimálne využitie územia obce v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

ÚPN obce Dolné Plachtince je vypracovaný v tomto rozsahu:

A. Textová časť: Sprievodná správa

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50 000 (výkres č. 1)
- Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 2 880 (výkres č. 2), 1: 10 000 (výkres č. 3)

- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 2 880 (výkres č. 4)
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia – v mierke 1: 2 880 (výkres č. 5)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 6)
- Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepôdohospodárske účely, v mierke 1: 2 880 (výkres č. 7)

Územný plán obce Dolné Plachtince vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené v „komplexnom výkrese priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami“. Ako verejnoprospešné stavby sú definované dopravné líniové stavby miestneho významu, plochy a koridory pre distribučné energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie zariadení športu, odpadového hospodárstva, vyhradenej zelene.

Predpokladá sa, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Nakoľko územný plán obce Dolné Plachtince nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie sú definované parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať.

Územný plán obce Dolné Plachtince nevymedzuje plochy a objekty na asanácie. Ich vymedzenie je potrebné vykonať v prípade kolízie s navrhovanými verejnoprospešnými stavbami na základe podrobnejšej dokumentácie.

Okresný úrad Veľký Krtíš, odbor starostlivosti o životné prostredie v Rozsahu hodnotenia pre strategický dokument „Územný plán obce Dolné Plachtince“ stanovil v časti 2.2 Špecifické požiadavky, ktoré boli obstarávateľom a spracovateľom ÚPN obce Dolné Plachtince akceptované. Písomné vyhodnotenie požiadaviek vyplývajúcich z jednotlivých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia sú prezentované v samostatnej prílohe „Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Dolné Plachtince“

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:
Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš
Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@azet.sk
č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

Veľký Krtíš, 10.07.2018
Ing. Martina Kukučková

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Ako podklady pre spracovanie ÚPN obce Dolné Plachtince boli použité najmä:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Oficiálna stránka obce Dolné Plachtince www.dolneplachtince.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Prieskumy a rozbory na územný plán obce Dolné Plachtince, 2017
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023
- Program rozvoja mikroregiónu Východný Hont na roky 2014 – 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Veľký Krtíš, SAŽP Banská Bystrica, 1994
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Územný plán mesta Modrý Kameň, 2008, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán sídelného útvaru Plachtince, 1988
- Územný plán mesta Veľký Krtíš, 2007, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Dolné Plachtince, 10.07.2018

Bc. Cyril Bartók
starosta obce Dolné Plachtince

.....